ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΜΕ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

Τα γεγονότα της επετείου τού «Οχι» γεννούν εύλογες ερωτήσεις. Τι ακριβώς σημαίνει η άρνηση του ορθού λόγου και της εκτίμησης των πραγματικών δεδομένων της χώρας; Πόση δημοκρατία και πόση άρνηση της δημοκρατίας έχουν τέτοιες εκδηλώσεις;

Τα όρια της διαμαρτυρίας

Το «γιατί όχι;» στον φασισμό

Ο διαγωνισμός εθνικοπατριωτικής έξαρσης που ξέσπασε από την εποχή της ψήφισης του Μνημονίου και της επιτήρησης από την τρόικα βρήκε κατάλληλο έδαφος να κλιμακωθεί στον θεσμό με τους πιο ολοκληρωτικούς και συντηρητικούς συμβολισμούς: τη μαθητική και στρατιωτική παρέλαση. Το ποιος δικαιούται να κρατά την ελληνική σημαία ή το ποιος εκφράζει γνήσια το «όχι» έχει μια σύντομη αλλά ενδιαφέρουσα ιστορία. Δεν είναι μακριά το 2002 όταν, με αποκορύφωμα την περίπτωση του Οδυσσέα Τσενάι στη Νέα Μηχανιώνα, το «δίκαιο του αίματος» απαγόρευε στους αριστούχους μαθητές μεταναστευτικής προέλευσης να γίνουν σημαιοφόροι. Εκτοτε οι παρελάσεις έχασαν το ρατσιστικό τους διακύβευμα και εντάχθηκαν σταδιακά στον αστερισμό των αντιιμπεριαλιστικών και συνδικαλιστικών διαδηλώσεων. Η παρέλαση ουσιαστικά έγινε μέρος των χιλιάδων μικρών ή μεγάλων πορειών διαμαρτυρίας που ετησίως δημιουργούν τις προϋποθέσεις εικονικής ή πραγματικής σύγκρουσης περί πίστεως, πατρίδος και συντεχνιακών συμφερόντων (πού να φανταζόταν ο Μεταξάς ότι ο καταναγκαστικός χαρακτήρας των εργατικών παρελάσεων την Πρωτομαγιά επί του καθεστώτος του θα έχει «εθελοντικό» χαρακτήρα τον 21ο αιώνα...).

ΤΟΥ **ΒΑΣΙΛΗ ΒΑΜΒΑΚΑ**

Το 2011, χρονιά που το έθνος έχει απομακρυνθεί οριστικά από την εποχή της ευδαιμονίας και την προσδοκία πελατειακών εξυπηρετήσεων από το Δημόσιο, αριστερόστροφοι και δεξιόστροφοι φορείς του αντιμνημονιακού υπερπατριωτισμού σκηνοθέτησαν, στη θέση της στρατιωτικής, μια «λαϊκή παρέλαση» και κάλεσαν τους μαθητές (τους οποίους συνήθως κατηγορούν για ξενομανία και απολίτικη συνείδηση) να υψώσουν μαζί με σημαίες μούντζες και μαύρες κορδέλες. Στόχος, όχι μόνο να υπερασπιστούν την ιερότητα της πατρίδας αλλά κυρίως η λεκτική και σωματική επίθεση στο «σάπιο» πολιτικό σύστημα που την «ξεπουλάει». Αλλη μία φορά, βίαιες αντικοινοβουλευτικές κορόνες υπερφαλάγγισαν τον εύλογο για πολλούς ευρωπαϊκό σκεπτικισμό. Ετσι, φέτος την 28η Οκτωβρίου δεν εορτάστηκε το «όχι» στον φασισμό αλλά το «γιατί όχι;». Η ιδεολογική ώσμωση που το στηρίζει επαναλαμβάνεται σταθερά και είναι αδιάφορη «κουρέματος».

Ο Βασίλης Βαμβακάς διδάσκει στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

> Τα άκρα του πολιτικού φάσματος δεν εμφανίζονται και τόσο ακραία στο θολωμένο μάτι των απελπισμένων. Οσοι ανήκουν στις πραγματικά δημοκρατικές δυνάμεις έχουν μόνο ένα όπλο στα χέρια τους: τις εκλογές. Ας κοιτάξουν τον ελληνικό λαό στα μάτια, ας αποδεχτούν τις μεγάλες τους ευθύνες κι ας του μιλήσουν με ειλικρίνεια και αλήθεια. Είναι βέβαιο ότι αυτή τη φορά θα τους ακούσει πολύ προσεκτικά

Πώς κερδίζεται η νομιμοποίηση

Δεν νομίζω να εξεπλάγη πραγματικά κανείς με όσα έγιναν στη Θεσσαλονίκη και αλλού. Το ότι κάποιοι θα εκμεταλλεύονταν την περίσταση για να δημιουργήσουν άλλο ένα επεισόδιο εναντίον πολιτικών ήταν απολύτως βέβαιο. Αυτό που θα πρέπει όμως να προσέξουμε δεν είναι τόσο οι εκ των προτέρων οργανωμένοι τραμπουκισμοί, αλλά οι αντιδράσεις των πολιτών που μπροστά τους έγιναν τα επεισόδια. Η ανοχή και κυρίως η σιωπηρή ή και ρητή επιδοκιμασία τους είναι παραπάνω από ηχηρή.

Ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας. Η κυβέρνηση έχει χάσει τη νομιμοποίησή της για δύο λόγους. Κατ' αρχάς έχει εκλεγεί με εντελώς διαφορετικό πρόγραμμα από αυτό που εφαρμόζει. Αυτό όμως δεν αποτελεί θανάσιμο πολιτικό αμάρτημα. Το χειρότερο από όλα είναι η αποτυχία στην εφαρμογή του. Η κυβέρνηση εφάρμοσε τρομακτικής σκληρότητας εισπρακτικά μέτρα με την ανοχή του ελληνικού λαού, αλλά υποχώρησε κατά κράτος μπροστά σε όλες σχεδόν τις ομάδες πίεσης που αποτελούν το ελληνικό βαθύ κράτος και παρακράτος.

ΤΟΥ **ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΧΑΤΖΗ**

Τη νομιμοποίηση όμως δεν την έχει χάσει μόνο η κυβέρνηση αλλά και το σύνολο σχεδόν του πολιτικού κόσμου καθώς είναι υπεύθυνος για τη σημερινή κατάσταση. Η τρομακτική ανευθυνότητα της μείζονος και της ελάσσονος αντιπολίτευσης ταιριάζουν απόλυτα με την αναποτελεσματική και άδικη κυβέρνηση στο κυρίαρχο πλέον λαϊκό αφήγημα. Η απουσία λοιπόν εναλλακτικής εκδοχής και ο φόβος για επικείμενη κατάρρευση του ελληνικού κράτους γεννούν την οργή και την απελπισία.

Σε αυτές τις περιπτώσεις οι επαγγελματίες της βίας, της εκτροπής και της ανομίας βρίσκονται στο φυσικό τους περιβάλλον. Τα άκρα του πολιτικού φάσματος δεν εμφανίζονται και τόσο ακραία στο θολωμένο μάτι των απελπισμένων. Οι εχθροί της δημοκρατίας και οι οπαδοί των διαφόρων τύπων φαιοκόκκινου φασισμού φορούν τη λεοντή του προστάτη και ταυτόχρονα του εκδικητή.Οσοι ανήκουν στις πραγματικά δημοκρατικές δυνάμεις έχουν μόνο ένα όπλο στα χέρια τους: τις εκλογές. Ας κοιτάξουν τον ελληνικό λαό στα μάτια, ας αποδεχθούν τις μεγάλες ευθύνες τους κι ας του μιλήσουν με ειλικρίνεια και αλήθεια. Είναι βέβαιο ότι αυτή τη φορά θα τους ακούσει πολύ προσεκτικά.

Ο Αριστείδης Χατζής είναι αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Πολίτες εκτός κοινωνίας

Η πιο χαρακτηριστική εικόνα από τα πρόσφατα επεισόδια με τις παρελάσεις είναι αυτή ενός καλοντυμένου μεσήλικου στην Πάτρα ο οποίος αφού απωθήσει με οργή αστυνομικούς και κιγκλιδώματα, ανακόπτει αμέσως την ορμή του και περιφέρεται αμήχανα στο οδόστρωμα. Σε αυτή τη θέση απορίας και πλήρους αδυναμίας οδηγούνται όσοι απλώς θυμώνουν και εξεγείρονται. Οταν οι θεσμοί και τα όρια που αυτοί θέτουν καταλύονται, δεν υπάρχουν πολίτες αλλά άτομα που κατά μόνας ή σε αγέλες περιφέρονται τυφλά και χωρίς στόχους, εκτεθειμένα σε κάθε κίνδυνο. Χάνεται η αγκαλιά της κοινωνίας, ακόμη κι αν αυτή είναι σκληρή, και γίνεται ο ένας για τον άλλον λύκος. Ανεύθυνα κόμματα σπρώχνουν τους πολίτες εκτός κοινωνίας και τους αφήνουν μετέωρους καθώς δεν έχουν τίποτε να τους υποσχεθούν και τίποτε να τους προσφέρουν.

ΤΗΣ **ΒΑΣΩΣ ΚΙΝΤΗ**

Παλαιά η Αριστερά είχε να υποσχεθεί την επανάσταση, αλλά σήμερα δύσκολα κρύβεται η ιδιοτέλεια, κομματική και προσωπική, πίσω από τα ξέφτια μιας χρεοκοπημένης και αδιέξοδης ιδεολογίας. Το μέλλον προς το οποίο δείχνουν αυτές οι πρακτικές είναι ένα μέλλον ερημίας και εγκατάλειψης, ένα μέλλον βαριάς ήττας. Οσοι θέλουν να είναι πολίτες βαδίζουν συντεταγμένα με τους συμπολίτες τους, με σθένος και υπομονή, στον δρόμο της δημιουργίας και της δημοκρατίας. Η πολυφωνία, ο έλεγχος και η κριτική είναι στοιχεία αυτής της πορείας.

Η Βάσω Κιντή είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΣΥΡΙΖΑ στην ανευθυνότητα

Στις 26 Οκτωβρίου, δυο ημέρες πριν από τα γεγονότα στις παρελάσεις, μιλώντας με έναν από τους νέους τυπλεοπτικούς φίλους του, τον Γιώργο Αυτιά, δήλωσε και τα εξής: «Η αντίδραση και η αγανάκτηση έχει φτάσει και έχει περάσει στα γήπεδα και στις εξέδρες και στα σχολειά μας *και στις παρελάσεις*...» (η υπογράμμιση δική μου).

Μετά τα γεγονότα της Θεσσαλονίκης, ο ΣΥΡΙΖΑ έσπευσε να χαιρετίσει την «πάνδημη και αυθόρμητη παρέμβαση του λαού της Θεσσαλονίκης». Η ανακοίνωσή του έλεγε τα εξής: «Η μετατροπή τελικά της παρέλασης σε μια αυθόρμητη λαϊκή εκδήλωση ιερής αγανάκτησης και οργής είναι αντάξια των καλύτερων αγωνιστικών παραδόσεων του λαού μας...».

ΤΟΥ **ΗΛΙΑ ΚΑΝΕΛΛΗ**

Τι σημαίνουν όλα αυτά; Οτι, αν δεν είχε προσχεδιάσει (όπως διατείνεται με νέα ανακοίνωση της 29ης Οκτωβρίου) μέρος των αντιδράσεων (ή αν δεν είχε πληροφορίες από όσους τις προετοίμαζαν), ο αρχηγός του ΣΥΡΙΖΑ έχει το κληρονομικό χάρισμα. Αν όμως δεν το έχει, τότε μάλλον ήξερε ότι θα υπάρξουν κινητοποιήσεις, απλώς του ξέφυγαν οι «λεπτομέρειες»: η εκτροπή σε σχέση με ό,τι συμβολίζει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, το ρατσιστικό μίσος σε σχέση με τα επεισόδια στα οποία το πάνω χέρι είχαν οργανώσεις όπως η Χρυσή Αυγή – και τα οποία οδήγησαν μέχρι και σε εκτεταμένο ξυλοδαρμό μεταναστών.

Με άλλα λόγια: η θεαματική διακοπή των παρελάσεων ήταν γεγονός, το νόημα της θεαματικής διακοπής ωστόσο δεν ήταν ακριβώς αυτό που θα ήθελαν στον ΣΥΡΙΖΑ. Ισως γι' αυτό με μία ημέρα καθυστέρηση άρχισαν να νερώνουν το κρασί τους με νέες ανακοινώσεις – και με διαχυτικές δηλώσεις του ταλαντούχου Δημήτρη Παπαδημούλη σε διάφορα ΜΜΕ.

Επειδή είναι βέβαιο ότι ο αρχηγός θα συνεχίσει τη γνωστή κι απ' το παρελθόν τακτική να προσπαθεί να δώσει νόημα εκ των υστέρων σε όσα εν θερμώ συνέβησαν, θα παρακολουθώ συστηματικά τις trash εκπομπές για να δω πώς διακρίνει τις «αντάξιες των αγωνιστικών παραδόσεων του λαού» διαμαρτυρίες από τις αποδοκιμασίες του Προέδρου της Δημοκρατίας (υπάρχουν άραγε διαδηλώσεις α λα καρτ από τις οποίες εκ των υστέρων διαλέγουμε το μέρος του νοήματος που μας συμφέρει;), αλλά και πώς ήξερε ο κ. Τσίπρας εκ των προτέρων τι θα γινόταν στις παρελάσεις, αν έχει δηλαδή όντως το κληρονομικό χάρισμα. Θα είμαι όλος Αυτιά.